

Paragraf 9

Ärendenummer KS2023/151

Riktlinjer för det minoritetspolitiska arbetet och finska förvaltningsområdet

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar att:

1. överlämna ärendet till kommunstyrelsen utan eget ställningstagande.

Sammanfattning

I minoritetslagens 2009:724 revidering 2019 förstärktes minoriteters rättigheter och myndigheternas skyldigheter. Enligt lagens 5 b § ska kommuner och regioner anta mål och riktlinjer för sitt minoritetspolitiska arbete. Detta gäller samtliga fem nationella minoriteter och samtliga svenska kommuner.

Enköping ingår sedan 2013 i det finska förvaltningsområdet vilket ger särskilda rättigheter för sverigefinnarna i kommunen. Syftet med riktlinjer för kommunens minoritetspolitiska arbete, med särskild fokus på det finska förvaltningsområdet, är att öka kunskapen om minoritetslagstiftningen bland tjänstepersoner och förtroendevalda samt att tydliggöra ansvarsfördelningen mellan berörda nämnder.

Riktlinjer för minoritetspolitiska arbetet har beretts i kommunledningsförvaltningen. Under beredningen har dialog om innehållet förts med utbildningsförvaltningen samt vård- och omsorgsförvaltningen. Den specifika delen i riktlinjerna som gäller kommunens roll som förvaltningsområde för finska har diskuterats i kommunala finska samrådet.

Förslaget remitterades av kommunstyrelsen den 20 juni 2023 till följande nämnder: vård- och omsorgsnämnden, utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden, upplevelsenämnden, socialnämnden samt till kommunala finska samrådet. Sista dagen för att lämna synpunkter var den 30 september 2023. Samtliga nämnder inkom med svar inom utsatt tid

Remissvaren har beaktats och kommenteras i sammanställning och analys av inkomna remissvar.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2024-01-05

Sammanställning av remissvar daterad 2023-10-03

Förslag, Riktlinjer för minoritetspolitiska arbete och finska förvaltningsområdet,

daterad 2023-11-14

Protokollsutdrag, Socialnämnden 2023-09-21, SN2023/153

Protokollsutdrag, Upplevelsenämnden 2023-09-21, UPN2023/166

Protokollsutdrag, Vård- och omsorgsnämnden 2023-09-27, VON2023/110

Protokollsutdrag, Utbildnings- och Arbetsmarknadsnämnden 2023-09-20,
UAN2023/1084

PM, Utbildningsförvaltning 2023-08-22, UAN2023/1084

Mötesanteckningar, Kommunala finska samrådet 2023-09-05

Beslutet skickas till:

Berörda nämnder för åtgärd

Kommunledningsförvaltningen
Irma Aalto
irma.aalto@enkoping.se

Kommunstyrelsen

Riktlinjer för minoritetspolitiska arbetet och finska förvaltningsområdet

Förslag till kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att:

1. anta riktlinjer för minoritetspolitiska arbetet och finska förvaltningsområdet, daterad 2023-11-14.

Ärendet

Bakgrund

I minoritetslagens 2009:724 revidering 2019 förstärktes minoriteters rättigheter och myndigheternas skyldigheter. Enligt lagens 5 b § ska kommuner och regioner anta mål och riktlinjer för sitt minoritetspolitiska arbete. Detta gäller samtliga fem nationella minoriteter och samtliga svenska kommuner.

Enköping ingår sedan 2013 i det finska förvaltningsområdet vilket ger särskilda rättigheter för sverigefinnarna i kommunen. Syftet med riktlinjer för kommunens minoritetspolitiska arbete, med särskild fokus på det finska förvaltningsområdet, är att öka kunskapen om minoritetslagstiftningen bland tjänstepersoner och förtroendevalda samt att tydliggöra ansvarsfördelningen mellan berörda nämnder.

Ärendets beredning

Riktlinjer för minoritetspolitiska arbetet har beretts i kommunledningsförvaltningen. Under beredningen har dialog om innehållet förts med utbildningsförvaltningen samt vård- och omsorgsförvaltningen. Den specifika delen i riktlinjerna som gäller kommunens roll som förvaltningsområde för finska har diskuterats i kommunala finska samrådet.

Förslaget remitterades av kommunstyrelsen den 20 juni 2023 till följande nämnder: vård- och omsorgsnämnden, utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden, upplevelsenämnden, socialnämnden samt till kommunala finska samrådet. Sista dagen för att lämna synpunkter var den 30 september 2023. Samtliga nämnder inkom med svar inom utsatt tid

Remissvaren har beaktats och kommenteras i sammanställning och analys av inkomna remissvar.

Kommunledningsförvaltningens bedömning

Förvaltningen anser att ett kommunövergripande vägledande styrdokument med riktlinjer och mål tydliggör dels vad minoritetslagstiftningen kräver och dels vilken ambitionsnivå kommunen väljer för att inkludera de nationella minoriteterna och främja deras rättigheter.

Ekonomiska konsekvenser

I och med att riktlinjerna föreslår att den nationella minoriteten sverigefinnar ges möjlighet att få undervisning i finska i förskoleklass samt möjlighet för barn i förskolor utan finsk avdelning att få regelbunden modersmålsstöd/modersmålsundervisning i finska kanhända att kommunen på sikt behöver anställa en eller flera modersmåls lärare.

Räknar vi med att kommunen behöver anställa en till modersmåls lärare blir de ekonomiska konsekvenserna utökade lönekostnader för cirka 460 000 kr per år som utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden får ta inom sin ram.

Sociala och miljömässiga konsekvenser

De sociala konsekvenserna av dessa riktlinjer är att nationella minoriteterna i Enköping får sina lagstadgade rättigheter tillgodosedda och kan känna sig inkluderade.

Riktlinjerna innebär inga miljömässiga konsekvenser.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2024-01-05

Sammanställning av remissvar daterad 2023-10-03

Förslag, Riktlinjer för minoritetspolitiska arbete och finska förvaltningsområdet, daterad 2023-11-14

Protokollsutdrag, Socialnämnden 2023-09-21, SN2023/153

Protokollsutdrag, Upplevelsenämnden 2023-09-21, UPN2023/166

Protokollsutdrag, Vård- och omsorgsnämnden 2023-09-27, VON2023/110

Protokollsutdrag, Utbildnings- och Arbetsmarknadsnämnden 2023-09-20, UAN2023/1084

PM, Utbildningsförvaltning 2023-08-22, UAN2023/1084

Mötesanteckningar, Kommunala finska samrådet 2023-09-05

Daniel Jansson- Hammargren
Kommundirektör
Enköpings kommun

Åsa Olsson
Kansli/Utredningschef
Enköpings kommun

Beslutet skickas till:
Berörda nämnder för åtgärd

Kommunledningsförvaltningen
Irma Aalto
irma.aalto@enkoping.se

Sammanställning och analys av remissvar om riktlinjer för minoritetspolitiska arbetet och finska förvaltningsområdet

Inledning

Förslaget remitterades av kommunstyrelsen den 20 juni 2023 till följande nämnder: vård- och omsorgsnämnden, utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden, upplevelsenämnden, socialnämnden samt till kommunala finska samrådet. Sista dagen för att lämna synpunkter var den 30 september 2023. Samtliga nämnder inkom med svar inom utsatt tid.

I nedanstående text sammanfattas inkomna synpunkter och ändringsförslag gällande riktlinjer för minoritetspolitiska arbetet och finska förvaltningsområde. Under varje synpunkt eller förslag finns en kommentar som svar på hur dessa hanterats.

Socialnämnden

Nämnden önskar att det i riktlinjen tydliggörs hur övriga nämnder, än de tre som lyfts upp i förslaget, ska arbeta kring nationella minoriteters rättigheter samt kommunens minoritetspolitiska mål.

Nämnden önskar också att det ska tydligare framgå i riktlinjen hur arbete ska ske och följas upp även utifrån den övergripande minoritetspolitiken på liknande sätt som förslaget beskriver arbetet och målen kring det finska förvaltningsområdet.

Kommentar

Reglementen för de nämnder som lyfts upp i förslaget beskriver deras ansvarsområden inom utbildning, vård och kultur och i de områdena har minoriteterna speciella rättigheter. Alla nämnder ansvarar själva för att minoritetslagstiftningen och kommunens riktlinjer och mål integreras i sin verksamhets grunduppdrag. Detta har nu tydliggjorts i dokumentet.

Öka förtroendevaldas och berörda tjänstepersoners grundläggande kunskap om minoritetslagstiftningen och de

nationella minoriteterna är ett viktigt övergripande delmål och det har flyttats under övergripande minoritetspolitiska mål.

Upplevelsenämnden

Nämnden anser att förslag till Riktlinjer för minoritetspolitiskt arbete är relevant och i huvudsak tydligt. Att öka kunskapen om minoritetslagstiftningen bland tjänstepersoner och förtroendevalda samt att tydliggöra ansvarsfördelningen mellan berörda nämnder är en viktig grundförutsättning för att säkerställa att Enköpings kommun uppfyller de lagkrav som minoritetslagen 2009:724 anger för minoriteters rättigheter och myndigheternas skyldigheter. Vidare är riktlinjerna en viktig grundförutsättning för demokrati och delaktighet och ger goda underlag för beslut. Riktlinjerna möjliggör även ett kommungemensamt tillvägagångssätt i förberedelser, genomförande och utvärdering.

Nämnden saknar dock en skrivning om betydelsen av läsning och långsiktigt arbete med läsfrämjande insatser för att främja språkutvecklingen och för att stärka det finska språket. Nämndens förslag är att i det förs in följande skrivning i riktlinjerna: Långsiktiga läsfrämjande strategier för ökad läsning är en viktig faktor för att främja språkutvecklingen och för att stärka såväl de nationella minoritetsspråken, andra språk än de nationella minoritetsspråken och då även svenska språket. Detta gäller inte minst inom förskolans och skolans undervisningsverksamhet, såväl som på folk- och skolbiblioteken men även övriga verksamheter inom kommunen som på olika vis ger service till brukare.

Kommentar

Skrivningen om läsfrämjande strategiers viktighet har lagts till riktlinjerna i avsnittet om övergripande minoritetspolitiska mål.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Nämnden lämnar två övergripande synpunkter på dokumentet i sin helhet. Den anser dels att det är otydligt, vad syftet med målen och delmålen är och till vilken grad de ska vara styrande eller bara beskrivande av redan befintliga arbetsätt och framgångsfaktorer. Detta eftersom delmålen är en blandning av mål som redan finns definierade i förskolans och skolans styrdokument, generellt hållna beskrivningar av ett arbete som redan bedrivs och ambitionshöjande mål som överstiger lagstiftarens krav. Nämnden anser även att det inte framgår var, när och hur målen och indikatorerna ska följas upp.

Kommentar

Riktlinjerna ska ses som ett kommunövergripande vägledande styrdokument. De ska samtidigt öka kunskapen om minoritetslagstiftningen hos tjänstepersoner och förtroendevalda och ge oss en gemensam grund att stå på. Det är förståeligt att

förvaltningarna har redan definierade mål i sina styrdokument då lagen funnits i nuvarande form sedan 2019. Att riktlinjerna inkluderar för vissa förvaltningar självklara och redan uppfyllda mål är för att hela kommunorganisationen ska dela på samma bild.

I avsnittet om ansvar skrivs att alla nämnder ansvarar själva att minoritetslagstiftningen och kommunens riktlinjer och mål integreras i grunduppdraget.

Rapportering till kommunstyrelsen av måluppfyllelse sker årligen i vårt verksamhetssystem Stratsys på liknande sätt som kommunfullmäktiges långsiktiga mål. Detta har lagts till i avsnitt uppföljning i det uppdaterade förslaget.

Nämnden har lämnat synpunkter på vart och ett av delmålen och lyfter två av delmålen med hänvisning att om de skulle implementeras skulle det innebära en ambitionshöjning och förändrade arbetssätt jämfört med idag.

Det första delmålet som avses är att modersmålsundervisning ska erbjudas regelbundet även i förskolor och förskoleklass som inte har finskspråkiga pedagoger av ambulerande modersmåls lärare. Nämnden anser att målet överskrider lagstiftningens krav och att erbjudandet om modersmål i förskolan skulle behöva gälla alla barn i kommunen, det vill säga även de som går i fristående enheter.

Det andra delmålet som avses är att Enköping ska samverka mellan grannkommuner och region för att öka underlaget för finskspråkig förskola, skola och äldreomsorg.

I båda fallen avstyrker nämnden att dessa mål ska ingå i riktlinjerna då resurser inte bedöms finnas för att uppfylla målen.

Kommentar

Nämnden menar att kommunen redan uppfyller lagkravet om att en finsk förvaltningskommun ska erbjuda förskola helt eller till väsentlig del på finska i och med att vi i Enöglas förskola har en anställd barnpedagog som arbetar på de olika avdelningarna och pratar finska med barnen. Frågan vi måste ställa oss är om lagstiftaren skulle anse att det går att driva utbildning på finska helt eller till väsentlig del med en enda person.

I författningskommentarer utvecklar lagstiftaren vad den menar med väsentlig del: "Det övergripande syftet med språkstadgan är att skydda och främja minoritetsspråken och utgångspunkten måste därför vara att omfattningen av utbildningen på minoritetsspråket bör vara sådan att den bidrar till att

minoritetsspråken bevaras, utvecklas och förs vidare till nya generationer. Ordalydelsen ger vid handen att den huvudsakliga delen av utbildningen ska bedrivas på det aktuella minoritetsspråket. Begreppet måste dock tolkas utifrån en helhetsbedömning. Faktorer som har betydelse är det antal timmar som utbildning bedrivs på språket, nivån på personalens språkkunskaper, hur förskolans arbete med språkrevitalisering är strukturerat och vilka arbetsmetoder som används samt i vilken utsträckning vårdnadshavare och andra i barnets omgivning involveras i revitaliseringsarbetet. Det finns ingen undre gräns för vilken efterfrågan som krävs för att utbildningen ska erbjudas på minoritetsspråket. Det innebär att kommunerna kan tänkas behöva tillämpa olika organisatoriska lösningar för att uppfylla kravet, anpassat till barnunderlag och lokala förhållanden. Exempelvis kan det handla om att samla ett antal barn vid vissa förskoleenheter och på så sätt kunna erbjuda en samlad verksamhet. Sådana organisatoriska lösningar ska emellertid inte behöva leda till att vårdnadshavare avstår från en förskoleplats, till exempel därför att förskolan ligger alltför långt från hemmet eller arbetet. Enligt 8 kap. 15 § skollagen ska ett barn erbjudas plats vid en förskoleenhet så nära barnets eget hem som möjligt. Det kommer inte alltid att vara möjligt för kommuner att kunna erbjuda en förskoleplats på minoritetsspråket på den förskola som ligger närmast hemmet. En avvägning mellan dessa faktorer behöver därför göras vid planeringen av verksamheten. Det kan också tänkas att anpassningar av utbildningen kan behöva göras på en förskoleenhet närmare hemmet om en plats på en förskola med mer omfattande utbildning på minoritetsspråket inte passar den enskildes situation.”

Det stämmer att det inte idag finns lagkrav på att kommunen ska erbjuda utbildning på finska i förskoleklassen även om många kommuner ändå gör det. Förvaltningen anser att i ett långsiktigt dokument som riktlinjerna är bör vi inte bara nöja oss hur situationen ser ut idag utan våga ta höjd för en högre ambitionsnivå. Utbildning på finska/modersmålsutbildning i förskoleklassen efterfrågar även det kommunala finska samrådet. Som det står i författningskommentarerna kan kommunen göra olika anpassningar i utbildningen. Exempelvis kunde erbjudandet om ambulerande finsktalande modersmåls lärare begränsas till en förskola/förskoleklass per kransort.

Delmålet om samverkan med närliggande kommuner har enligt nämndens önskemål tagits bort från den uppdaterade versionen av riktlinjer.

Vård- och omsorgsnämnden

Vård- och omsorgsförvaltningen ställer sig positiv till riktlinjer för minoritetspolitiskt arbete med undantag av formuleringen i indikatorn under avsnittet "Kommunens arbete för finska språket ska vara långsiktigt och sammanhållet över generationer och i hela kommunorganisationen": Äldrevården på finska har utvidgats till att inkludera hemtjänst och flera vårdboenden än idag (nuvarande status en finsk vårdboendeavdelning). Här ser nämnden att det i indikatorn tydligt ska framgå att det är utifrån önskemål och behov när det gäller utvidgning av äldrevården på finska, både vad gäller hemtjänst och äldreboende.

Kommentar

Indikatorn har omformulerats enligt nämndens förslag.

Kommunala finska samrådet

Som remissinstans förväntar sig kommunala finska samrådet att, om de föreslagna riktlinjer och mål antas, kommunen är beredd att leva efter dem. Samrådet lyfter även frågan om hur kommunen planerar att följa upp målen.

Med vänlig hälsning

Irma Aalto
Samordnare
Enköpings kommun

Riktlinjer för

Minoritetspolitiska arbete och finska förvaltningsområdet

Kommunledningsförvaltningen
Irma Aalto
0171-626455
irma.aalto@enkoping.se

Ärendenummer
Änr

Dokumenttyp

Policy

Ersätter

Beslutad av

Kommunfullmäktige

Gäller för

Gäller f.om.

2023

Ansvarig funktion

Gäller t.om.

Tillsvidare

Reviderad

Innehåll

Riktlinjer för minoritetsarbete och finska förvaltningsområdet.....	4
Ansvar	4
Kommunstyrelsen.....	4
Nämnder	4
Definitioner.....	5
Lagkrav.....	5
Enköpings minoritetspolitiska arbete.....	7
Övergripande minoritetspolitiska mål	8
Riktlinjer – mål för det finska förvaltningsområdet	9
Skydda och främja finska språkets och finska kulturens roll i Enköping	9
Kommunens arbete för finska språket ska vara långsiktigt och sammanhållet över generationer och i hela kommunorganisationen	9
Arbetet sker i samråd med den sverigefinska minoriteten.....	10
Vi skapar möjligheter för den sverigefinska minoriteten att behålla och utveckla sin kultur	10
Uppföljning	11

Riktlinjer för minoritetsarbete och finska förvaltningsområdet

Riktlinjer är ett kommunövergripande vägledande styrdokument med riktlinjer och mål för att uppfylla och främja de nationella minoriteternas rättigheter och det utökade skyddet för sverigefinnarna som finska förvaltningsområdet reglerar.

Syftet med riktlinjer för kommunens minoritetspolitiska arbete, med särskild fokus på det finska förvaltningsområdet, är att öka kunskapen om minoritetslagstiftningen bland tjänstepersoner och förtroendevalda samt att tydliggöra ansvarsfördelningen mellan berörda nämnder.

Kommuner och regioner ska enligt 5 b § minoritetslagen anta mål och riktlinjer för sitt minoritetspolitiska arbete.

Ansvar

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen ska övervaka att kommunens verksamheter bedrivs i enlighet med lag, förordningar, föreskrifter samt enligt kommunens egna mål, riktlinjer och andra styrdokument.

Kommunstyrelsen ska leda och samordna arbetet som följer av kommunens skyldigheter som finskt förvaltningsområde.

Nämnder

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden ansvarar för att kommunens uppgifter inom det offentliga skolväsendet för barn, ungdom och vuxna utförs. Nämnden ska övervaka att verksamheten bedrivs i enlighet med lag, förordning, föreskrifter samt enligt kommunens egna mål, riktlinjer och andra styrdokument.

Vård- och omsorgsnämnden ansvarar för handläggningen och verkställigheten av enskilda ärenden av vård, omsorg och hjälpkaraktär. Nämnden ansvarar för kommunens uppgifter enligt socialtjänstlagen med undantag för uppgifter som åligger socialnämnden.

Upplevelsenämnden ansvarar för att folkbildning och biblioteksverksamhet sker minst i enlighet med bibliotekslag. Nämnden ansvarar för främjandet av

kulturlivet i kommunen samt att det finns ändamålsenliga och tillgängliga anläggningar och lokaler för kulturverksamhet.

Respektive nämnd har huvudansvaret att minoritetslagstiftningen och kommunens riktlinjer och mål integreras i grunduppdrag.

Definitioner

Minoritetslagen och europeisk språkstadga innehåller två skyddsnivåer. Ett grundskydd som gäller i samtliga delar av landet och för samtliga nationella minoriteter och minoritetsspråk samt ett förstärkt skydd i form av ett förvaltningsområde.

Nationell minoritet. De fem nationella minoriteterna i Sverige är sverigefinnar, judar, samer, romer och tornedalingar och nationella minoritetsspråken är finska, jiddisch, samiska, romani chib och meänkieli. I Sverige är etnisk och språklig registrering förbjuden. En av minoritetslagens huvudprinciper är självidentifikation som innebär att varje person själv bestämmer över sin identitet och om denna tillhör en nationell minoritet.

Förvaltningsområdet. Kommuner som har frivilligt ingått i ett förvaltningsområde för ett eller flera språk ska erbjuda förskola, äldreomsorg samt muntliga och skriftliga kontakter på finska, samiska eller meänkieli. Enköpings kommun ingår i förvaltningsområdet för finska sedan 2013.

Lagkrav

Som grund till riktlinjer för de nationella minoriteternas rättigheter ligger lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk (2009:724), språklagen (2009:600), bibliotekslagen (2013:801), skollagen (2010:800), socialtjänstlagen (2001:453) och diskrimineringslagen (2008:567).

Minoritetslagstiftningen. Den 1 januari 2010 trädde lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk (minoritetslagen, 2009:724) i kraft. Lagen beskriver vilka rättigheter som de nationella minoriteterna har i hela landet och inom de speciella förvaltningsområden som finns för finska, meänkieli och samiska. Efter en översyn av lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk trädde nya skärpta bestämmelser i kraft den 1 januari 2019. Lagen innebär att kommuner ska informera de nationella minoriteterna om deras minoritetsrättigheter. Vidare ska kommuner samråda genom strukturerad dialog med de nationella minoriteterna i frågor som berör dem. Kommuner ska

främja barns och ungas inflytande. Därutöver ska kommuner genom aktiva åtgärder och handlingar främja och stödja nationella minoritetsspråkens och kulturens fortlevnad.

En kommun som ingår i ett förvaltningsområde ska erbjuda den som begär det möjlighet att få hela eller en väsentlig del av den service och omvårdnad som erbjuds inom ramen för äldreomsorgen av personal som behärskar finska, meänkieli respektive samiska. Kommunen ska beakta de äldres behov av att upprätthålla sin kulturella identitet. Kommunen ska informera den som ansöker om bistånd inom ramen för äldreomsorgen om möjligheterna.

I *Språklagen* (2009:600) anges att det allmänna har ett särskilt ansvar för att skydda och främja de nationella minoritetsspråken finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska.

Bibliotekslagens 5 § reglerar att biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt de nationella minoriteterna och personer som har annat modersmål än svenska, bland annat genom att erbjuda litteratur på 1. de nationella minoritetsspråken, 2. andra språk än de nationella minoritetsspråken och svenska, och 3. lättläst svenska.

Skollagen slår fast att förskolan ska medverka till att barn med ett annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål. En hemkommun som ingår i ett förvaltningsområde ska erbjuda barn, vars vårdnadshavare begär det, plats i förskola där hela eller en väsentlig del av utbildningen bedrivs på finska, meänkieli respektive samiska. Vårdnadshavare som ansöker om förskoleplats för sitt barn ska tillfrågas om de önskar plats i sådan förskola.

I grundskolan ska en elev som tillhör någon av de nationella minoritetsgrupperna få modersmålsundervisning i sitt nationella minoritetsspråk. Eleven behöver inte ha några kunskaper i språket och det finns inga krav på att det ska vara ett visst antal elever som vill ha modersmålsundervisning utan även en enskild elev har rätt att få modersmålsundervisning.

I gymnasieskolan ska en elev som tillhör någon av de nationella minoriteterna erbjudas modersmålsundervisning i elevens nationella minoritetsspråk om eleven har goda kunskaper i språket.

Socialtjänstlagen slår fast att kommuner ska verka för att det finns tillgång till personal med kunskaper i finska, jiddisch, meänkieli, romani chib eller samiska där detta behövs i omvårdnaden om äldre personer.

Diskrimineringslagen har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter inom flera samhällsområden oavsett till exempel etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning.

Enköpings minoritetspolitiska arbete

Enköpings vision 2030 inkluderar bland annat att kommuninvånarna är delaktiga och upplever att de har inflytande över kommunens utveckling. Samt att Enköping berikas och stärks av jämställdhet, mångfald och en god integration.

Information om nationella minoriteter och deras rättigheter finns tillgänglig på kommunens hemsida.

Kommunen ingår sedan 2013 i det finska förvaltningsområdet, med 65 andra svenska kommuner, och har därmed ett särskilt ansvar för att värna om det finska språkets ställning. Av kommunens invånare har cirka 11% finsk anknytning, det vill säga att de är antingen födda i Finland eller har minst en förälder alternativt mor- eller farförälder som är födda i Finland.

KFs beslut KF §70 2011-06-14

Beslut om att Enköpings kommun ska ansöka om att ansluta sig till förvaltningsområde för finska.

KS reglemente 2:14 Antagen av kommunfullmäktige 9 december 2019 paragraf 151.

För de merkostnader som uppkommer med anledning av de rättigheter som minoriteten har enligt lagen, samt till åtgärder för att stödja finska språket får Enköpings kommun statsbidrag.

Kommunledningsförvaltningen erbjuder, genom kommunens kontaktcenter, kontakt med kommunen på finska vid behov. Förvaltningen genomför regelbundna samråd med den sverigefinska minoriteten och anordnar aktiviteter som samtalsgrupper, filmer, sagostunder och läsecirklar samt olika fysiska träffar på finska.

Det finns en finskspråkig förskolegrupp på Enöglas förskola och utbildningsförvaltningen ger möjlighet till modersmålsundervisning i grundskolan på samtliga nationella minoritetsspråk.

På Kungsgårdens äldreboende finns en finsk avdelning och inom vård- och omsorgsförvaltningen finns personal med kunskaper i finska.

Enköpings bibliotek tillhandahåller media på de nationella minoritetsspråken finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska. Kommunen har en heltidsanställd samordnare som arbetar med minoritetsfrågor och finska förvaltningsområdet kommunövergripande.

Övergripande minoritetspolitiska mål

Enköpings kommun utvecklar sitt minoritetspolitiska arbete och i synnerhet arbetet med finskt förvaltningsområde för att tillgodose kommunens nationella minoriteters rättigheter.

Kommunen ska aktivt arbeta för att se till att de nationella minoriteterna får information om sina lagstadgade rättigheter.

Kommunen ska aktivt arbeta för att diskriminering på grund av etnicitet eller tillhörighet till nationell minoritet ska bekämpas och att de nationella minoriteterna ska ges förutsättningar att delta i samhällslivet på lika villkor.

Kommunen ska aktivt arbeta för att skydda och främja de nationella minoriteternas språk och kultur och ger minoriteten möjligheter att tillägna sig, bruka och utveckla sitt modersmål och utveckla en egen kulturell identitet. De nationella minoriteterna ska kunna överföra sitt minoritetsspråk och sin kultur till nästa generation. De nationella minoritetsspråken, som utgör en del av det svenska kulturarvet, ska kunna bevaras och utvecklas som levande språk i Sverige.

Kommunen ska aktivt arbeta för att ge nationella minoriteter möjlighet till inflytande i frågor som berör dem. Barn och ungas deltagande ska främjas. De nationella minoriteterna ska ges tillgång till olika nationella, regionala och lokala dialoger på likvärdiga villkor som majoritetsföreträdare.

Riktlinjer – mål för det finska förvaltningsområdet

Skydda och främja finska språkets och finska kulturens roll i Enköping

Delmålen:

Öka förtroendevaldas och berörda tjänstepersoners grundläggande kunskap om minoritetslagstiftningen och de nationella minoriteterna.

Öka allmänhetens kännedom om Enköpings sverigefinska historia och finskans specialroll i kommunen.

Utveckla finska språkets synlighet på olika sätt i kommunorganisationen och synliggör sverigefinnarnas språkliga rättighet i kontakter med kommunen.

Försäkra att relevant kommuninformation finns tillgänglig på finska.

Indikatorer: Antalet anställda med kunskaper i finska ökar. Kunskapsmätningar bland kommuninvånare, förtroendevalda, tjänstepersoner visar ökad kunskap och förståelse. Enkäter till finskspråkiga visar att de anser att informationen på finska är tillräcklig.

Kommunens arbete för finska språket ska vara långsiktigt och sammanhållet över generationer och i hela kommunorganisationen

Förskolan ger förutsättningar för barn att utveckla både det svenska och det finska språket exempelvis genom språkbad eller tvåspråkiga grupper.

Modersmålsundervisning ska erbjudas regelbundet även i förskolor och förskoleklass som inte har finskspråkiga pedagoger av ambulerande modersmåls lärare.

Säkerställ och uppmuntra kontinuiteten av barns lärande från förskolan via förskoleklassen och grundskolan till gymnasiet.

Ett långsiktigt och strategiskt arbete med kompetensförsörjningen.

Organisera så att personal som har språkkunskaper arbetar i verksamheter där det finns behov av språkkompetensen.

Samverka mellan grannkommuner och region för att öka underlaget för finskspråkig förskola, skola och äldrevård.

Förebygga ensamhet och bryta isolering av sverigefinska äldre.

Indikatorer: Alla barn i förskolan och förskoleklassen ges möjlighet att lära sig finska (nuvarande status en finsk förskolegrupp och ingen utbildning i förskoleklassen). Bortfallet av barn som inte fortsätter med modersmålsstudier i grundskolan och gymnasiet blir mindre (nuvarande status av 50 i grundskolan fortsätter 2 studier i gymnasiet). Flera anställda i verksamheter där det finns behov av språkkunskaper kan finska och vill använda det i sitt arbete. Äldrevården på finska har utvidgats till att inkludera hemtjänst och flera vårdboenden än idag (nuvarande status en finsk vårdboendeavdelning).

Arbetet sker i samråd med den sverigefinska minoriteten

Delmålen:

Formella finska samrådsmöten med ansvariga politiker och representanter för relevanta förvaltningar arrangeras minst fyra gånger per år.

Kommunen arbetar för att hitta och etablera mötesformer för att samråda med barn och unga.

Med referensgrupp för finska seniorer som förlaga, arbetar vi aktivt för att hitta andra relevanta referensgrupper.

Kartläggning av kommuninvånarnas behov av finskspråkig service på kort och lång sikt.

Indikatorer: Minoriteten upplever att de kan påverka via genomförda samråd. Vi har på plats en plattform att ha dialog med sverigefinska barn och ungdomar. Vi har kartlagt och skapat en behovsplan på kort och lång sikt.

Vi skapar möjligheter för den sverigefinska minoriteten att behålla och utveckla sin kultur

Delmålen:

Det finns tillgång till finskspråkig litteratur, aktuella tidskrifter och annan media på biblioteket.

Barns utveckling av en kulturell identitet och användning av finska främjas särskilt.

Kommunen anordnar kulturella aktiviteter på finska anpassade till respektive generation.

Indikatorer: Förfrågningar och lånen av finska medier på biblioteket ökar. Antal arrangemang och antalet besökare per arrangemang ökar.

Uppföljning

Riktlinjer och mål för Enköpings kommuns förvaltning av det finska förvaltningsområdet antas av kommunfullmäktige 2023 och gäller i fyra år efter antagande.

Länsstyrelsen i Stockholms län och Sametinget har ett nationellt uppföljningsansvar för efterlevnaden av lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk.

Paragraf 143

Ärendenummer SN2023/153

Remiss - Riktlinjer för minoritetspolitiskt arbete

Beslut

Socialnämnden beslutar att överlämna yttrandet till kommunstyrelsen.

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelsen har uppdragit socialnämnden att yttra sig över förslag på riktlinjer för minoritetspolitiskt arbete i Enköpings kommun.

Bakgrund

Minoriteters rättigheter och myndigheters skyldigheter stärktes år 2019 i Lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Lagen innehåller bestämmelser om nationella minoriteter, nationella minoritetsspråk, förvaltningsområden och rätten att använda minoritetsspråk hos förvaltningsmyndigheter och domstolar samt bestämmelser om äldreomsorg. Lagen innehåller också bestämmelser om uppföljning av tillämpningen av lagen. I lagens 5 b § framgår att kommuner och regioner ska anta mål och riktlinjer för sitt minoritetspolitiska arbete.

Enköpings kommun ingår sedan 2013 i det finska förvaltningsområdet vilket betyder att den finsktalande minoriteten i kommunen har särskilda rättigheter för sitt eget språk och egen kultur.

Syftet med riktlinjen för kommunens minoritetspolitiska arbete, med särskilt fokus på det finska förvaltningsområdet, är att öka kunskapen om minoritetslagstiftningen bland tjänstepersoner och förtroendevalda samt tydliggöra ansvarsfördelningen mellan berörda nämnder.

Förvaltningens bedömning

I riktlinjen framgår att den ska fungera som ett kommunövergripande vägledande styrdokument med riktlinjer och mål för att uppfylla och främja de nationella minoriteternas rättigheter samt det utökande skyddet som finska förvaltningsområdet reglerar. Riktlinjen lyfter fram tre nämnder; utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden, vård och omsorgsnämnden och upplevelsenämnden. Det är önskvärt att det tydliggörs i riktlinjen hur övriga nämnder ska arbeta kring nationella minoriteters rättigheter samt kommunens minoritetspolitiska mål.

I riktlinjen framgår tydligt hur arbetet ska ske för att uppnå de minoritetspolitiska målen kring det finska förvaltningsområdet där det presenteras delmål och indikatorer att följa upp. Det är önskvärt att det tydligare framgår i riktlinjen hur arbete ska ske och följas upp även utifrån den övergripande minoritetspolitiken.

Kopia till:
Kommunledningsförvaltningen

Paragraf 88

Ärendenummer UPN2023/166

Remiss - Riktlinjer för minoritetspolitiskt arbete och finskt förvaltningsområde

Beslut

Upplevelsenämnden beslutar att anta förvaltningens förslag till yttrande som sitt eget och översända det till kommunstyrelsen.

Beskrivning av ärendet

En nulägesanalys kring kommunens minoritetspolitiska arbete har genomförts och förslag till nya riktlinjer för minoritetspolitiskt arbete har tagits fram. Bakgrunden är att minoriteters rättigheter och myndigheternas skyldigheter förstärktes i minoritetslagens 2009:724 revidering 2019. Enligt lagens 5 b § ska kommuner och regioner anta mål och riktlinjer för sitt minoritetspolitiska arbete. Detta gäller samtliga fem nationella minoriteter och samtliga svenska kommuner.

Syftet med riktlinjer för kommunens minoritetspolitiska arbete, med särskild fokus på det finska förvaltningsområdet, är att öka kunskapen om minoritetslagstiftningen bland tjänstepersoner och förtroendevalda samt att tydliggöra ansvarsfördelningen mellan berörda nämnder.

Enköping ingår sedan 2013 i det finska förvaltningsområdet vilket ger särskilda rättigheter för sverigefinnarna i kommunen.

I och med att riktlinjerna föreslår att den nationella minoriteten sverigefinnar ges möjlighet att få undervisning i finska i förskoleklass samt möjlighet för barn i förskolor utan finsk avdelning att få regelbunden modersmålsstöd/modersmålsundervisning i finska kanhända att kommunen på sikt behöver anställa en eller flera modersmåls lärare.

Räknas det med att kommunen behöver anställa en till modersmåls lärare blir de ekonomiska konsekvenserna utökade lönekostnader för cirka 460 000 kronor per år. De sociala konsekvenserna av dessa riktlinjer är att nationella minoriteterna i Enköping får sina lagstadgade rättigheter tillgodosedda och kan känna sig inkluderade.

Den 22:a juni 2023 inom en remiss från kommunstyrelsen av förslag till Riktlinjer för minoritetspolitiskt arbete (KS2023/151). Av remissen framgår att kommunstyrelsen den 20:e juni 2023 beslutade att skicka förslaget till upplevelsenämnden, utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden,

kommunala finska samrådet. och vård-och omsorgsnämnden för yttrande och att remissvar ska ha inkommit till kommunledningsförvaltningen senast den 30:e september 2023.

Förvaltningens bedömning

Upplevelseförvaltningen anser att förslag till *Riktlinjer för minoritetspolitiskt arbete* är relevant och i huvudsak tydligt. Att öka kunskapen om minoritetslagstiftningen bland tjänstepersoner och förtroendevalda samt att tydliggöra ansvarsfördelningen mellan berörda nämnder är en viktig grundförutsättning för att säkerställa att Enköpings kommun uppfyller de lagkrav som minoritetslagen 2009:724 anger för minoriteters rättigheter och myndigheternas skyldigheter. Vidare är riktlinjerna en viktig grundförutsättning för demokrati och delaktighet och ger goda underlag för beslut. Riktlinjerna möjliggör även ett kommungemensamt tillvägagångssätt i förberedelser, genomförande och utvärdering.

Upplevelseförvaltningen vill lämna följande synpunkt för att förtydliga riktlinjerna ytterligare. Upplevelseförvaltningen konstaterar att föreslagna riktlinjer väl beskriver vikten av att stärka det finska språket utifrån olika aspekter, men upplevelseförvaltningen saknar en skrivning om betydelsen av läsning och långsiktigt arbete med läsfrämjande insatser för att främja språkutvecklingen och för att stärka det finska språket. Förslag från upplevelseförvaltningen är att i riktlinjerna föra in en skrivning om att långsiktiga läsfrämjande strategier för ökad läsning är en viktig faktor för att främja språkutvecklingen och för att stärka såväl de nationella minoritetsspråken, andra språk än de nationella minoritetsspråken och då även svenska språket. Detta gäller inte minst inom förskolans och skolans undervisningsverksamhet, såväl som på folk- och skolbiblioteken men även övriga verksamheter inom kommunen som på olika vis ger service till brukare

Förvaltningens förslag till upplevelsenämnden

Upplevelsenämnden beslutar att anta förvaltningens förslag till yttrande som sitt eget och översända det till kommunstyrelsen

Arbetsutskottets förslag till upplevelsenämnden

Upplevelsenämnden beslutar att anta förvaltningens förslag till yttrande som sitt eget och översända det till kommunstyrelsen

Kopia till:
Kommunfullmäktige

Paragraf 109

Ärendenummer VON2023/110

Remiss - Riktlinjer för minoritetspolitiskt arbete

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden ställer sig bakom förvaltningens yttrande och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelsen beslutade den 20 juni 2023, paragraf 163, att remittera riktlinjer för det minoritetspolitiska arbetet KS2023/151 till upplevelsenämnden, utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden, kommunala finska samrådet. och vård-och omsorgsnämnden för yttrande.

Remissvar ska ha inkommit till kommunledningsförvaltningen senast den 2023-09-30.

I minoritetslagens 2009:724 revidering 2019 förstärktes minoriteters rättigheter och myndigheternas skyldigheter. Enligt lagens 5 b § ska kommuner och regioner anta mål och riktlinjer för sitt minoritetspolitiska arbete. Detta gäller samtliga fem nationella minoriteter och samtliga svenska kommuner.

Enköping ingår sedan 2013 i det finska förvaltningsområdet vilket ger särskilda rättigheter för sverigefinnarna i kommunen. Syftet med riktlinjer för kommunens minoritetspolitiska arbete, med särskild fokus på det finska förvaltningsområdet, är att öka kunskapen om minoritetslagstiftningen bland tjänstepersoner och förtroendevalda samt att tydliggöra ansvarsfördelningen mellan berörda nämnder.

Vård- och omsorgsförvaltningens bedömning

Vård- och omsorgsförvaltningen ställer sig positiv till riktlinjer för minoritetspolitiskt arbete med undantag av formuleringen i indikatorn under avsnittet "Kommunens arbete för finska språket ska vara långsiktigt och sammanhållet över generationer och i hela kommunorganisationen": Äldrevården på finska har utvidgats till att inkludera hemtjänst och flera vårdboenden än idag (nuvarande status en finsk vårdboendeavdelning).

Här ser förvaltningen att det i indikatorn tydligt ska framgå att det är utifrån önskemål och behov när det gäller utvidgning av äldrevården på finska, både vad gäller hemtjänst och äldreboende.

Arbetsutskottets beredning

Vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott har berett ärendet den 19 september 2023 och lämnat förslag till beslut.

Arbetsutskottets förslag till vård- och omsorgsnämnden

Vård- och omsorgsnämnden ställer sig bakom förvaltningens yttrande och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Kopia till:
Kommunstyrelsen, för åtgärd

Paragraf 152

Ärendenummer UAN2023/1084

Svar på Remiss - Riktlinjer för minoritetspolitiskt arbete

Beslut

1. Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden antar förvaltningens förslag till svar på remiss, daterat 2023-08-22, som sitt eget och översänder det till kommunstyrelsen.

Beskrivning av ärendet

Den 22 juni 2023 inkom en remiss från kommunstyrelsen. Av remissen framgår att kommunstyrelsen den 20 juni 2023 beslutat att remittera riktlinjer för det minoritetspolitiska arbetet KS2023/151 till upplevelsenämnden, utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden, kommunala finska samrådet och vård- och omsorgsnämnden för yttrande. Remissvar ska ha inkommit till kommunledningsförvaltningen den 30 september 2023.

Utbildningsförvaltningens bedömning

Förvaltningens förslag till yttrande finns i sin helhet i bilaga 01.

Sammanfattningsvis har förvaltningen två övergripande synpunkter på dokumentet i sin helhet. För det första är det otydligt vad syftet med målen och delmålen är och till vilken grad de ska vara styrande eller bara beskrivande av redan befintliga arbetssätt och framgångsfaktorer. Detta eftersom delmålen är en blandning av mål som redan finns definierade i förskolans och skolans styrdokument, generellt hållna beskrivningar av ett arbete som redan bedrivs och ambitionshöjande mål som överstiger lagstiftarens krav. För det andra framgår det heller inte var, när och hur målen och indikatorerna ska följas upp.

Förvaltningen lämnar sedan synpunkter på vart och ett av delmålen. Två delmål bör särskilt lyftas då de om de skulle implementeras innebär en ambitionshöjning och förändrade arbetssätt jämfört med idag. I båda fallen avstyrker förvaltningen att dessa mål ska ingå i riktlinjerna då resurser inte bedöms finnas för att uppfylla målen. Det första delmålet som avses är att modersmålsundervisning ska erbjudas regelbundet även i förskolor och förskoleklass som inte har finskspråkiga pedagoger av ambulande modersmåls lärare. Detta mål överskrider lagstiftningens krav och man behöver också vara medveten om att ett erbjudande om modersmål i förskolan skulle behöva gälla alla barn i kommunen, det vill säga även de som går i fristående enheter. Det andra delmålet som avses är att

Enköping ska samverka mellan grannkommuner och region för att öka underlaget för finskspråkig förskola, skola och äldrevård.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Svar på remiss - Riktlinjer för minoritetspolitiskt arbete, daterad 2023-08-22

Bilaga 01 – Förslag till Svar på remiss - Riktlinjer för minoritetspolitiskt arbete, daterat 2023-08-22

Bilaga 02 – Förslag till Riktlinjer för det minoritetspolitiskt arbete

Bilaga 03 – Protokollsutdrag från kommunstyrelsens sammanträde den 20 juni 2023, paragraf 163

Utbildningsförvaltningens förslag till utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

1. Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden antar förvaltningens förslag till svar på remiss, daterat 2023-08-22, som sitt eget och översänder det till kommunstyrelsen.

Utskottets beredning

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens arbetsutskott 2023-09-06.

Utskottets förslag till utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens arbetsutskott ställer sig bakom förvaltningens förslag till beslut.

1. Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden antar förvaltningens förslag till svar på remiss, daterat 2023-08-22, som sitt eget och översänder det till kommunstyrelsen.

Yrkanden

Solweig Eklund (S) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden frågar nämnden om den kan besluta enligt liggande förslag till beslut och finner att frågan är ja besvarad .

Kopia till:
Kommunstyrelsen, för åtgärd

Utbildningsförvaltningen
Malin Kvist
0171-62 58 03
malin.kvist@enkoping.se

Svar på remiss

Riktlinjer för minoritetspolitiskt arbete

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden har tagit del av remissversionen av Riktlinjer för minoritetspolitiskt arbete. Nämnden berörs främst av de mål och delmål som presenteras på sidorna 9–10 så detta remissvar behandlar i huvudsak detta avsnitt.

Nämnden har två övergripande synpunkter på dokumentet i sin helhet. För det första är det otydligt vad syftet med målen och delmålen är och till vilken grad de ska vara styrande eller bara beskrivande av redan befintliga arbetssätt och framgångsfaktorer. Detta eftersom delmålen är en blandning av mål som redan finns definierade i förskolans och skolans styrdokument (till exempel "*Säkerställ och uppmuntra kontinuiteten av barns lärande från förskolan via förskoleklassen och grundskolan till gymnasiet*"), generellt hållna beskrivningar av ett arbete som redan bedrivs (till exempel "*ett långsiktig och strategiskt arbete med kompetensförsörjningen*") och ambitionshöjande mål som överstiger lagstiftarens krav (till exempel "*Modersmålsundervisning ska erbjudas regelbundet även i förskolor och förskoleklass som inte har finskspråkiga pedagoger av ambulerande modersmåls lärare*").

För det andra framgår det heller inte var, när och hur målen och indikatorerna ska följas upp. På sidan 11 står det till exempel att kommunfullmäktige ska anta dokumentet men inte hur kommunfullmäktige ska följa upp. Kommer till exempel styrdokumentets mål och indikatorer följas upp separat eller integreras i befintlig planerings- och uppföljningsprocess?

Nedan följer nämndens kommentarer till respektive delmål och indikator.

Förskolan ger förutsättningar för barn att utveckla både det svenska och det finska språket exempelvis genom språkbad eller tvåspråkiga grupper.

Ovanstående delmål beskriver hur förskolan redan arbetar idag.

Modersmålsundervisning ska erbjudas regelbundet även i förskolor och förskoleklass som inte har finskspråkiga pedagoger av ambulerande modersmåls lärare.

Att erbjuda modersmål i samtliga förskolor och förskoleklass skulle innebära en ambitionshöjning och överträffa de lagkrav som formuleras i skollag. Av skollagen framgår bland annat att en hemkommun som ingår i ett förvaltningsområde enligt lagen om

nationella minoriteter och minoritetsspråk ska erbjuda barn, vars vårdnadshavare begär det, plats i förskola där hela eller en väsentlig del av utbildningen bedrivs på finska, meänkieli respektive samiska (8 kap. 12b §) I Enköpings kommun möts lagkravet genom att det på Enöglas förskola finns en finskspråkig förskolepedagog som dagligen arbetar på de olika avdelningarna och pratar finska med barnen.

Vidare framgår det av skollagen att förskolan ska medverka till att barn med ett annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla båda det svenska språket och sitt modersmål (8 kap. 10§ samt 9 kap. 10§). Men de är inte skyldiga att erbjuda modersmålsundervisning på samma sätt som i grundskolan, gymnasieskolan och motsvarande skolformer.

Att därför fastställa i riktlinjer att modersmålsundervisning ska erbjudas till samtliga barn i förskolan skulle överstiga lagstiftningens krav och kräva att ytterligare resurser tillförs förskolan. Man bör också vara medveten om att ett erbjudande om modersmål i förskolan skulle behöva gälla alla barn i kommunen, det vill säga även de som går i fristående enheter. Av ovanstående skäl anser därför nämnden att detta mål inte ska ingå i riktlinjerna.

Säkerställ och uppmuntra kontinuiteten av barns lärande från förskolan via förskoleklassen och grundskolan till gymnasiet.

Av samtliga skolformers läroplaner framgår det att skolformerna ska arbeta med samverkan och övergångar för att stödja barn och elevers utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv.

Ett långsiktigt och strategiskt arbete med kompetensförsörjningen.

Detta mål är väldigt allmänt hållet och skulle behöva formuleras om eller konkretiseras för att det ska bli tydligt hur detta mål ska forma det minoritetspolitiska arbetet.

Organisera så att personal som har språkkunskaper arbetar i verksamheter där det finns behov av språkkompetensen.

Nämndens bedömning är att detta är något som redan görs i kommunen. I Enköpings kommun finns till exempel en central organiserad modersmålenhet som fördelar resurser till enheterna utifrån behov och som beskrivit ovan finns en finskspråkig förskola.

Samverka mellan grannkommuner och region för att öka underlaget för finskspråkig förskola, skola och äldreomsorg.

Nämnden anser att detta delmål inte ska ingå i riktlinjerna. Syftet med samverkan är otydlig samt vad det ska innebära rent konkret i form av arbete och behov av resurser.

Indikator 1: Alla barn i förskolan och förskoleklassen ges möjlighet att lära sig finska (nuvarande status en finsk förskolegrupp och ingen utbildning i förskoleklassen).

I enlighet med kommentaren ovan så vore det en ambitionshöjning att erbjuda samtliga barn i förskolan och förskoleklassen möjligheten att lära sig finska. Finska erbjuds på Enöglas

förskola till de barn som har rätt till det och såvida inte ambitionsnivån ska höjas behöver indikatorn anpassas utifrån detta.

Indikator 2: Bortfallet av barn som inte fortsätter med modersmålsstudier i grundskolan och gymnasiet blir mindre (nuvarande status av 50 i grundskolan fortsätter 2 studier i gymnasiet).

Som redan nämnt har förskolan ingen modersmålsundervisning. Det behöver därför blir tydligt att det som följs är skillnaden mellan den andel som har modersmålsstudier i finska i grundskolan och den andel som har modersmålsstudier i gymnasiet.

Avslutningsvis vill nämnden också lyfta att det på sidan 8 i dokumentet står att "Det finns en finskspråkig förskolegrupp på Enöglas förskola (...)". Det finns inte en renodlad finskspråkig förskolegrupp på Enögla förskola utan förskolan är organiserad utifrån en åldershomogen gruppindelning. Lagstiftningen krav på undervisning på finska möts i stället genom att en finskspråkig förskolepedagog dagligen arbetar på de olika avdelningarna och anordnar aktiviteter med de finskspråkiga barnen utifrån en planering.

Kommunala finska samrådet

Mötesanteckningar vid möte med kommunala finska samrådet KFS

Tid: Onsdag 5 september maj 2023 kl. 17.30 – 19.30

Plats: Linbanegatan 12 och Teams

Närvarande

Ulrika Ornbrant (C) ordförande, Enköpings kommun,

Johanna Hongisto Grundström, sverigefinne

Isabelle Hongisto Grundström, sverigefinne

Heidi Elfving, sverigefinne

Sirkka Prittinen, finska föreningen Sampo

Rolf Carlsson (S), Enköpings kommun

Jouko Vänskä, sverigefinne

Ulf Lundgren, sverigefinne

Aila Nylund, sverigefinne

Tuija Rönnback (NE), Enköpings kommun

Björn Hellström (L), Enköpings kommun

Christer Löthegård (C), Enköpings kommun

Heikki Tiitinen (KD), Enköpings kommun

Irma Aalto, samordnare finska förvaltningsområdet

Förhinder

Jaana Hemlin, sverigefinne

Mötets öppnande

Ordförande hälsar välkommen till dagens möte och förklarar mötet öppnat.

Val av justerare

Till justerare utses Johanna Hongisto Grundström

Godkännande av dagordningen

Utskickad dagordning godkänns.

Föregående mötesanteckningar

Mötesanteckningar från föregående möte läggs till handlingar.

Prioriterade utvecklingsområden i den nya biblioteksplanen

Linda Karlsberg, tillförordnad verksamhetschef Kultur och turism berättar om nya biblioteksplanen 2024–2027 som ska beslutas senast mars 2024.

Samrådet diskuterar och ger synpunkter om de tilltänkta utvecklingsområdena:

1. Tillgänglighet för alla
2. Språkutveckling och läsning
3. Kunskap och fri åsiktsbildning
4. Digital delaktighet och medie- och informationskunnighet
5. Prioriterade grupper
6. Samverkan lokalt, regionalt och nationellt.

Remiss – Riktlinjer och mål minoritetspolitiska arbete i Enköping

Som remissinstans förväntar sig kommunala finska samrådet att, om de föreslagna riktlinjer och mål antas, kommunen är beredd att leva efter dem. Samrådet lyfter även frågan om hur kommunen planerar att följa upp målen.

Bidragsansökningar

Studieförbundet Vuxenskolan har beviljats 5000 kr för samtalsgruppen Fika på finska under hösten.

Ekonomisk redovisning

Samordnare redovisar aktuella ekonomiska läget med statsbidraget, med de inplanerade aktiviteterna konstaterar vi att budgeten är i balans.

Planerade/pågående aktiviteter

Samrådet diskuterar aktivitetsidéerna samordnaren presenterar och har i princip inget att anmärka. Att vi ska dela ut pris för någon/några som har utmärkt sig som förebild i arbetet att främja det finska språket och finskt kulturarv under de senaste tio åren tycker samrådet är en utmärkt idé.

Samordnaren får ett förslag om att stipendier som delats ut till 2-3 nior som läst finska som modersmål ska delas ut till samtliga nior som har läst finska som modersmål.

Mötet diskuterar möjligheterna att få publicitet till vad som har hänt i Enköping under vår tid i finska förvaltningsområdet och kommer överens om att samordnaren tar upp frågan med kommunikationsavdelningen.

Representanten för Enköpings finska förening Sampo önskar att vi skulle arrangera bugg- och gitarrkurser.

Referensgrupper

Mötet konstaterar att vi redan har flera informella referensgrupper och tror att vi via dem når en del av vår målgrupp. Vi saknar fortfarande förankring bland barn och unga men mötet enas om att vi inte skulle lyckas få till någon referensgrupp där.

Rapport från Enköpings finska förening Sampo

Avrapporteras på nästa möte.

Rapport från kommunala pensionärsrådet

Avrapporteras på nästa möte.

Rapport från Svenska kyrkans finska verksamhet

Avrapporteras på nästa möte.

Övriga frågor

Inga övriga frågor tas upp.

Mötets avslutande

Ordförande avslutar mötet och tackar alla deltagare för givande samtal.

Nästa möte 6 november 2023 klockan 17.30 – 19.30.

Justeras:

Ulrika Ornbrant
Ordförande

Justeras:

Johanna Hongisto Grundström
Vice ordförande

Irma Aalto
Samordnare/sekreterare